

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr
V administraciji prejemati velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.
Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema upravištvo in ekspedicijska, Stolni trg št. 6, poleg „Katoliške Bukvarne“.

Oznani (inzerati) se sprejemajo in velja tristoletna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, ne frankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izven nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 251.

V Ljubljani. v torek 3. novembra 1891.

Letnik XIX.

K položaju.

Da so razmere v državnem zboru zmedene in osobito za nas Jugoslovane nepovoljne, o tem smo gotovo vsi jedini. Prejšnjega „železnega obroča“ ni več in grof Tassfe je z večino zadovoljen od slučaja do slučaja. Kdo je temu največ kriv, o tem smo pisali ženeštevilkokrat.

Zalostna istina je, da polagoma vzhaja zvezda Plenerjeva, kateri se klanjajo Poljaki. Vprašanje je torej: Ali je modro in previdno, da se v teh razmerah krojijo in rušijo stranke, katere morejo za-
braviti to nesrečo? Naše prepričanje je, da bi se morali vsi krogi, ki imajo kolikor skupne zveze združiti in oborožiti proti sovražniku, ki naskakuje z vsemi zvišavami trdnjavo, katere ne bo hitro zapustil, če jo zasede. In ko se to posreči, potem so mogoči daljni razgovori o stalni večini.

Kdor se količkaj peča s politiko, mora priznati, da je edino le „konservativni“ ali Hohenwartov klub zabranil nemškoliberalno-poljsko večino. Dokaz temu so vedni strastni napadi v liberalnih listih na grofa Hohenwarta, ki je združil poslance raznih narodnosti v jedno močno skupino, ki ima namen in voljo za-
braviti, da ne pridejo do krmila močje, kateri bi zopet teptali z nogami vse narodne in verske pravice. Drugi dokaz, kako sovražijo nemški liberalci to skupino, je nepopisno veselje v Izraelu, da sta se dva poslanca ločila od Hohenwartovega kluba, ker komaj čakajo, da se razruši edina ovira liberalne vlade.

So mnogi med nami, ki hočejo zapisati na državnozborsko palačo „Lasciate ogni speranza!“ Iz tega pa izvajajo samosvoje posledice.

Motrimo treznejše te posledice. Če naši poslanci v sedanjih razmerah postanejo „samosvoji močje“, brez dvoma bomo v kratkem tam, kjer smo bili pred sedanjo vlado. Naravnost izpovemo, da se tudi mi ne ogrevamo za sedanjo politiko osrednje vlade, ki spominja na Fabija Odlasalca,

toda sedanji pesimisti naj bi si zapomnili, da za sedanjo vlado pride še slabša za nas v vsakem oziru.

Kdor ima pred očmi to alternativo, gotovo obsoja hujškanje proti našim poslancem. Na ta način se begajo le volilci, ki živé v prepričanju, da so poslali najboljše zagovornike v državni zbor in da se ti trudijo storiti, kar in kjer jim je mogoče kaj doseči. Ko bi naši poslanci stopili v opozicijo, začeli vihati rokave in brezozirno udrihati na vse strani, zgodilo se jim bode isto, kar skušajo sedaj že Mladočehi.

Da, v enem oziru imajo potem lažje stališče, da bodo namreč lahko poskušali se, kdo ima boljši jezik in močnejše grlo, da se jim ne bode treba ozirati na to, kaj porečejo višje glave, toda volilcem svojim bodo morali tudi odgovarjati: „Ničesar nismo dosegli, ker vse nič ne pomaga.“

A tako ne govori trezen politik, ki gleda v prihodnost in z gotovostjo vé, kaj utegne priti, ki se v slučaju ne bojičasne nepopularnosti. V nekem dunajskem listu je pisal te dni znan avstrijski državnik: „Če hočemo zboljšati državo, more se to zgoditi le z mirnim in previdnim zdravljenjem. Mi ne smemo biti jednaki zdravniku, ki s premočnimi zdravili le pospešuje smrt človekovo.“

Razmere so take, da v resnici ni mogoče mnogo doseči. Zato pa je potrebna taktična jednota, ki more zastaviti svojo veljavo v državnozborskem aparatu, in to so klubi in posamezni odseki. Skrb njihova bodi, da branijo sedanji postojanki, da vsaj to malenkost ohranijo, katero imamo, in to je ravno namen „konservativnega kluba“.

Da je položaj na Dunaju jasen, kakor se nam zatrjuje od nasprotne strani, to ni istina, ker poslanci sami ne vedo, kaj nam prinese bližnja prihodnost, akoravno boljše poznajo vse skrivne niti, ki se stekajo v državnem zboru.

Mislimo si, da so naši poslanci „sami svoji“, močje, da izstopijo iz Hohenwartovega kluba. Kaj potem? Če se združijo Dalmatinci, katerih sta komaj

dva redno na Dunaji, imajo skupno tako malo število članov, da morejo v najugodnejšem slučaju po jednega zastopnika spraviti v kak važnejši odsek. Da bi se naši poslanci združili z Mladočehi, proti trmu so se izrekli tudi oni slovenski poslanci, ki več ali manj stojé v radikalnem taboru. Naveli so za to tudi važne vzroke.

Preostaje torej še slovenski klub. Vprašamo pa, koliko članov bi štel ta slovenski klub? Poljaki, Rusini, moravski poslanci in češki veleposestniki za nobeno ceno ne vstopijo v klub, v katerem bi sedeli tudi Mladočehi. Priznamo, da imajo Mladočehi tudi nekaj dobrih namenov, ali z neprevidnim postopanjem so odbili od sebe vse bližnje stranke in se tako onemogočili. Če pa se zgodi, česar se bojimo, da namreč levičarji pridejo do krmila, potem ne bomo zaostali za onimi, ki priporočajo slovenskim poslan-
cem „odkrito borbo.“

Izpred celjskega sodišča.

Celje, dné 30. oktobra 1891.

Včeraj vršila se je pred c. kr. okrajnim sodiščem kazenska razprava proti odboru „Celjskega Sokola“ na obtožbo c. kr. državnega pravdnštva, oziroma mestnega urada celjskega z dné 10. novembra 1890. Evo Vam kratko poročilo:

Sodnik: Dr. pl. Gellingsheim; obtožbo zastopa c. kr. avskultant Wenedikter. Zapisnikarji: Jevnig in zaprisežena stenografa Andrluh in Pikl. — Obtoženi so: Dr. Josip Vrečko, dr. Ivan Dečko, dr. Dragotin Treo in Ivan Lončar, drd. Jos. Georg pooblastil je dr. Vrečka; Milan Hočevar in drd. Andrej Dominkuš nista prišla.

Predmet obtožbe je bila prvotna pritožba odbora „Celjskega Sokola“ na namestništvo v Gradcu de praes. 4. oktobra 1890, štev. 3248, v vseh njenih podatkih in zaključkih.

Ista se prečita. Vsebina je sledeča: Uvodoma se pritožuje odbor proti postopanju nemške klike v Celju in njenega organa „Deutsche Wacht“. Broj z

LISTEK.

Ponočni kralj.

Francoski spisal A. de Lamotte.

(Dalje.)

Bili so že nad 50 korakov od kraja, kjer jih je diplar pričakoval; v hipu se zasveti višnjeva luč, tla se stresejo in velikansko skalovje se odrusi s hriba in vali v sotesko soboj drevje in grmovje. Izhod je bil zaprt — a prepozno! Robinzon ustrelil za škofom — a ne zadene!

„Za vraga!“ zavpije, velikan in vrže puško od sebe; „osramočen sem!“

Agent Pressmann se prikaže v globini. Peter nastavi in ustrelji. Konj in jezdec padeta in potegneta soboj njih spremljevalca Toma Lally-ta.

Živel naš glavar! Živel naš kralj!“ vpije Robinzon; „z jedno kroglijo ste zadeli dva moža in jednega konja!“

„Ustrelil sem le konja!“ odvrne Peter.

„A zadeli ste ga dobro, pal je jezdec in mož poleg njega!“

„Božja roka je zadela zadnjega!“ odgovori Peter.

„Kaj delate, Robinzon?“

„Poskusil bom na tej izdajici, ali res tako slabo streljati znam!“

„Ne, ne, na-njega ne streljaj!“ brani mu kralj noči. „Naj bo še tako zaničljiv, — Irec je — in predno ga sodimo, zaslišati moramo njega opravičenje!“

„In ne družega?“

„Njega usoda naj se vspolni! On je bil že obsojen, izročam ga vam!“

Plemenitniki so bili že ušli, a ne brez škode. Mnogo je bilo ranjenih. Samo agent in izdajica sta bila še v soteski; dobro je vedel zadnji, kaj ga čaka, ako pade v roke sinovom noči. Zato skuša z vsemi močmi dvigniti se na drugega konja. A tudi Pressmann se ni smel dobrega nadejati od njih, zatorej nastavi samokres na svojega tekmeča, a v istem trenutju zadene ga kroglija in smrtno ranjen se zgrudi na tla. Tom ga ni čakal. Dvignil se je na konja in urno odjahal; že je mislil, da je na prostem, ko prileti skala ravno pred konja, ki se zaleti pred njo in pade. Tom se pobere, prepleza skalovje in zbeži.

Diplar je pristopil k agentu. Dobro je vedel agent, da od njega ni pričakovati milosti. Z jedno roko mu ponižno ponuja samokres, — a z drugo sega po nož.

„Ubogi Jan, torej bova danes spet resno začela“, roga se mu Tobija in poseže po samokres brez hudih misli, „ali mi bodeš dal kaj naročil za gospo Emilijo?“

„To-le ji nesi!“ odgovori agent in sune z nožem diplarja.

Ta se ni nadejal tega, a vendar je bil uren — nož mu je oprasnil le kožo na prsih. A v istem trenutju spustil je agent nož, kajti diplar ga je jel daviti z vso močjo in s satansko radostjo. Ko ga je izpustil, bil je mrlič.

Tako se je končal lov na lopove.

Škof Pinnacle pa je v svoji jezi razpisal 500 funtov šterlingov za glavo kralja noči.

Petnajsto poglavje.

Izdajstvo in nesreče.

Boj v soteski „srnji pot“ prouzročil je v Irski več hrupa nego izguba O'Brienova, „Erin go bragh“ je odmeval od gore do gore; na njih so nétili kresove. Rodoljubi so se z nova vzdignili. Požari so se podvojili in osupli lordje, ki so se čutili že varue pred Irce, zapuščali so svoje gradove in se poskrili v mesta.

dné 27. avgusta 1891, kjer se žuga s tem, da bode tekla pri slavnosti kraja, priložen je pod A. z očitanjem, zakaj se ni dotlečni broj naplenil. Članek se prečita. Priložen je pod B. oklic odborov na mirno nemško občinstvo z izjavo, da je imel ta oklic pomirljiv značaj in velik moralizacijski vtis. Oklic se prečita. Odbor preide na „zapravo postopanje mestne policije celjske“ in navede sledeča fakta in izgrede:

1. Član Fran Lončar pripeljal je napaden po treh izgrednikih s pomočjo žandarja dva napadalec do župana Neckermana pred kavarno „Central“. Tam nabrana druhal ga je vpričo župana psovala in jeden ga je udaril s palico. Na njegove besede: „Herr Bürgermeister, schützen Sie mich!“ odgovoril mu je župan dr. Neckermann: „Ich kann da nichts machen!“ Izgrednika, katera je Fran Lončar pripeljal pred župana, je policija takoj izpustila. Dogodek dokazan je po zapriseženih pričah.

2. Učitelj g. Porekar iz Huma bil je napaden zavrtno in udarjen, da je obležal na mestu. Mestni policaj stal je blizu in pustil napadavalca Schaupe oditi. Še le na odločno zahtevanje dr. L. Filipiča ga je prijel; potem ga je pa izpustila policija, ker je bil na kolodvoru zopet mej izgredniki. Dogodek dokazan je po zapriseženih pričah.

3. Dne 7. avgusta bili so izgredniki pred kavarno „Mercur“ ter psovali in napadali „Sokole“ in goste. Pozvana policija je vse škanđale mirno gledala; neki policist je dejal na pritožbo „Ljubljanskega Sokola“, zakaj se to dopušča: „Sind Sie still, sonst arretire ich Sie!“ — Izgrednika niso nobena prijel, niti jih razpodili. Za dokaz so navedene priče iz Ljubljane, Zagreba, Celja itd.

6. Na vprašanje, kaj se zgodi z izgredniki in napadavalci, če se jih kaznuje? — odgovoril je jeden policistov: „Keine Spur, wir fükren sie nur weg und lassen sie dann aus.“ — Navedene so priče.

7. Jednega napadnika, ki je zagrabil po sokolskem peresu, prijel je žendarm ter ga izročil policiji. Ta ga je pa izpustila, ne da bi konstatirala osebo. Za to navajajo se priče.

8. Medicincu Stuhcu rekel je jeden policistov kot odgovor na insulte: „Es geschieht Ihnen recht, warum sind Sie ein Windischer!“ Navedene so priče.

9. Isti redar obnašal se je osorno proti jednemu Sokolu, ki je stal mirno pri vežnih vratih svojega stanovanja: „Hier haben Sie nichts zu thun, gehen Sie hinein, sonst arretire ich Sie!“ Zato priče.

10. Slovensko govoreči ženi mestnega mežnarja dejal je policist pred cerkvijo, da se je slišalo v cerkev: „Gehen Sie hinein mit dieser rohen Sprache!“

11. Pri povratu Sokolov iz Žalca napadali so že zgodaj zvečer izgredniki vozove in posameznike. Notarju Veršecu razrezali so voz in tolkli s palicami po vozu. Mej izgredniki bili so videti policisti, ali nobeden se ni ganil. Celi večer ponavljali so se izgrede in napadi, nabiralo kamenje,

Ime slavnega kapitana Rocka ni bilo nikdar tako občeznano, nego ono „kralja noči“, glavarja lopovov. Glas o njem raznesel se je na vse štiri strani neba; njegove slike so se javno prodajale po vaséh in mestih. V Londonu prodal je neki trgovec v malih dneh 10.000 fotografij, ki so imele na drugi strani životopisne črtice o „kralju noči“; zasramovale so ga kot pošast v človeški podobi.

Fantazija irskih opisovalcev izumila je o njem celó legendo, ki so jo pripovedovali nosili od vasi do vasi. Slušalce je navdihovala s strahom in grozo. Irvinghton je dosegel svoj namen; Peter se ni mogel sinovom noči več odstrgati. Revolucija ga je proglasila za kralja in s tem si ga naredila sužnja. Nespametni je postavil nogo v reko, nje valovi so potegnili soboj.

Zavedel se je zdaj vsega, a kje dobiti sedaj vejico, koreniko, da bi se za njo oprijel in rešil! Zastonj! Firebrand, Hoppy, Jonatan, Robinson, mu niso dali časa kaj takega premišljevat; z besedami: domovina, svoboda, pravica, osveta so ga le netili, kakor jezdec bije neukročenega konja z ostrogami.

Doktor je le še redkeje prikazal se iz svoje hišice. Delal je neprenehoma in popolnjeval svoja uničevalna orodja in sredstva s pomočjo svoje globoke znanosti kemije. (Dalje sledi.)

pesek, jajca pri branjevkah itd. Župan miril jih je z besedami: „Ich bitte Euch, meine Herren, seid ruhig, ich habe Euch doch so schön gebeten.“ — Iz tega se dá sklepati, da napadniki niso priznavali županu nobene avtoritete, temveč da so videli vso njegovo slabost. Mestna policija pustila je kavarno „Central“, kjer se je druhal zbirala in z govori navdihovala, odprto pozno v noč čez polnoči, ko se navadno že prej zapira.

12. Pri povratu prišla je žendarmenja jednega napadnikov; policija ga je pa izpustila. Priče.

13. Narodno zastavico iz voza strgal je neki pobalin pred očmi policista. Ta se za to ni zmenil, temveč ga je pustil mirno oditi z ropom. Priče.

14. Uradni načelnik Fürstbauer rekel je pri povratu Sokolov proti izgrednikom pri „Café Central“: „Jetzt kommen die, jetzt thut's wacker salutiren!“ — Navedena je priča.

Pritožba nadaljuje, da so se še po slavnosti vršili izgrede, da se je žugalo temu in onemu, psoval n. pr. državni pravdnik dr. Galle javno s „krainerischer Hund“, da se je slovenska narodna zastavica pri kavarni „Central“ obesila na verando in ovila s korobačem, da pa policija v teh slučajih ni ničesar storila (15.—20.).

Odbor mej drugim zaključuje: 1. Mestna policija bila je nezmožna, vzdržati red in varnost, in odbor tudi ni opazil, da bi imela za to resne volje. 2. Slovensko prebivalstvo zgubilo je vsled navedenih dogodkov zaupanje do mestnega varstvenega urada in smatra se v nevarnosti pred izgredniki brez varstva. 3. Mnogi so prosili za orožne liste, ker je osebna varnost takorekoč ponehala. 4. Ker mestni varstveni organi niso pokazali ne zmožnosti ne volje skrbeti za red in mir, se prosi, da se odzamejo mestnemu uradu policijske agende in izroče c. kr. komisarju.

Sledi datum in podpisi.

Odbor „Celjskega Sokola“ nastopil je dokaz, resnice glede dogodkov 1—20 v posebni prošnji ter navedel nove priče in nekatera nova fakta.

Prečitajo se zapisniki c. kr. okrajnega glavarstva z nekaterimi še zaslišanimi pričami.

Vse priče potrdile so podatke, navedene v pritožbi, razven priče Šebata glede izjave g. Fürstbauerja. Uradno zaslišane priče izpovedale so večinoma negativno, Fürstbauer je trdil, da bi se bil odbor moral pri policiji pritožiti (proti policiji! opaz por.), c. kr. komisar Tax priznal je, da so bili policisti „premalo energični in da ne bi smeli spuščati izgrednikov. Jedna priča trdi, da sta bila red in mestna policija vzorna. (To pa ni res! Op. vred.)

Dr. Vrečko in sotoženci sklicujejo se na pritožbo samo; ker so se tam popisana dejanja vršila, uporabljali so svoje državljansko pravo do pritožbe na najvišje mesto, s tem urada niso mogli žaliti. Zaključki, kateri so ostali od vse prvotne obtožbe, dajo se presoditi le v zvezi z vso pritožbo. Predlagajo, da se vsprejme v pismeni prošnji ponujeni dokaz resnice, zapisniki o že zaslišanih pričah rekvirirajo in na novo imenovane priče zaslišijo o splošnem mnenju in v posameznih slučajih.

Nov je mej drugimi fakti: izrek jednega policista proti izgrednikom pred kavarno „Mercur“: „Geth's nur hinein und nehmt's ihnen die Sokolfedern weg!“

Sodnik razglasi sklep: Ponujeni dokaz resnice se odkloni. Razlogi: Zaključki pod 1—4 nanašajo se na mestni urad, ta je pravna oseba, torej fikcija, ki ne more imeti ne volje ne zmožnosti, zato tudi ni mogel ta urad ničesar storiti ali opustiti. To bi se dalo dokazati le posameznim organom, katere se pa mora imenovati. Odborniki oglasijo ničnost. Namestnik državnega pravdnictva predlaga, da se odborniki obsodijo zaradi razžaljenja časti mestnega urada Celjskega.

Dr. Vrečko in ostali se zagovarjajo, da imajo ustavno pravico pritožiti se na višje urade o delovanju nižjih, da smejo na podlagi resničnih dogodkov tudi zaključevati in v smislu postave zahtevati c. kr. komisarja, da se zaključki ne nanašajo na urad, katerega sodnik sam imenuje fikcijo, temveč na organe tega urada, ki svoje dolžnosti niso spolnili in hoteli niso spolniti, za ksr

so ponujeni dokazi, da se od višjega mesta tudi ne morejo zahtevati imena teh organov, ker jih pritožniki in njihove priče teh večini slučajev niti niso videli niso mogli in da se je ravno zaradi tega zahtevala preiskava od višje instance. Ako bi bila mestna policija svoje dolžnosti spolnila ali spolniti hotela, potem pritožba ne bi bila treba, ravno ker njeni organi niso hoteli in mogli storiti red v onih slučajih, kateri so se navedli, uložila se je pritožba. To bi se v vsakem enakem slučaju z istim zaključkom zopet storiti moralo.

Sodnik proglasi razsodbo: Odborniki so krivi prestopka razžaljena časti po § 488. k. z. vsak se kaznuje z 40 gl. globe. Razlogi da je vse jedno, ako se obdolži nepostavnih dejanj kak urad ali pa njegovi organi, če ti niso imenovani; vsejedno ako se obdolžitev stori pred višjo stopinjo ali pa kje drugje; razžalilnega namena ni treba, zadostuje obdolžitev sama.

Navzočni odborniki „Celjskega Sokola“ prijavijo vzklic.

Opomnim, da so se obtoženci zagovarjali slovenski, sodnik in pravdnictva zastopnik posluževala sta se izključno nemškega jezika.

Politični pregled.

V Ljubljani, 3. novembra.

Notranje dežele.

Slovenci in Dalmatinci. Opaža se, da Dalmatinci nekako bolj samostojno postopajo na Dunaju, nego slovenski poslanci. To pa daje mnogim povod, da napadajo naše zastopnike. Če pa stvari dobro preudarimo, pa bomo hitro spoznali, da je naš slovenski politični položaj popolnoma drugačen od dalmatinskega. V Dalmaciji se ni nikdar ponemčevalo, italijanstvo je pa skoro popolnoma že zgubilo tla. Levičarji tudi nikakor ne mislijo začeti germanizovati v Dalmaciji. V nemških listih so že večkrat čitali, če se uvede nemški državni jezik, da se bode za Dalmacijo naredila izjema, ker so razmere v tej deželi nekako izjemne, ker ne pripada več deželam nemške kulture, kakor se je o svojem času izrazil odlični levičarski član gospodske zbornice. Dalmatincem ne preti nobena nevarnost, če pridejo levičarji na krmilo, temveč še utegnejo pridobiti večjo samostojnost. Levičarska vlada bo morda še celó pospeševala njih zjedinenje s Hrvatsko, da bode potem lažje zatirala druge Slovane. Dalmatincem torej na obstanku Hohenwartovega kluba in Taaffejeve vlade ni toliko ležeče, kakor nam, ko gre za narodni obstanek.

Osamosvojimo se. Ta klic odmeva iz naprednega tabora. Mi smo že te dni jedenkrat pojasnili, kam bi prišli, ko bi se odločili od nemških konservativcev. Rusini in Mladočehi so se tudi osamosvojili, ali kaj imajo od tega? „Narod“ je poslednji čas večkrat omenjal zunega glasovanja o Romaniškem predlogu. Seveda v svoji neizmerni kratkovidnosti ni vedel, da sam sebe tepe po zobéh. Mari ni pomislil, da je to plod tega, da so se Rusini osamosvojili. Ko bi bili v kakem večjem klubu, gotovo bi bil prišel kak Rusin v ta odsek, ko so pa sami za-se, je pa to bilo nemogoče. Nič bolje bi se pa ne godilo nam Slovincem, ko bi poslušali naše naprednjake. Slovenskih poslancev je le 15 ali rečimo 16, ako jim prištejemo tudi dva istrska Hrvata. Kdo bi se oziral na to peščico, ko bi bili osamljeni. Naj bi bila tudi pravica na naši strani, vendar bi ničesa ne opravili, kajti v politiki večkrat odločuje sila, glasovi se v parlamentih le štejejo, ne pa tehtajo.

Nepravne pretenzije so na tej strani, v državnem zboru, na kateri so Slovenci. Da se konservativne težnje, verska šola in take stvari zdé naprednji gospódi neopravičene pretenzije, temu se mi nikakor čudimo. Ali na tej strani, kjer sedé Slovenci, sedé tudi Moravci, Poljaki in Rusini. Mari je poganjanje Moravcev in Rusinov za narodno jednakopravnost nepravna pretenzija, mari je poganjanje Poljakov za večjo veljavo poljščine pri železniških in centralnih uradih na Dunaju tudi tako nepravna pretenzija? Vse to so stvari, ki so za avstrijske Slovane velike važnosti in zagotovljene po ustavi. Seveda „Narodu“ je vse nepravno, za kar se ne poganjajo naši radikaleci. Samo Mladočehi po njih misli prav postopajo, vsi drugi pa delajo le v pogubo narodnosti in slovanstva.

Istrska volitev in naprednjaki. Ko je zmagal v Istri Laginja, čitali smo v glasilu „Narodne Tiskarne“ brzojave, v katerih so bili pristavki: „Živio Mladočehi!“ V kaki zvezi so Mladočehi s to volitvijo? Če se imajo slovanski Istrijani poslancem kaj zahvaliti, da so zmagali, imajo se pač le Hohenwartovemu klubu. Ta klub je sklenil interpelacijo do vlade zastran nepostavnosti in pritiska pri prvotnih volitvah. Če bi naši poslanci na Dunaju ne bili stavili te interpelacije, kdo vé, če bi volilna komisija ne bila zavrgla toliko slovanskih glasov, da bi bil zmagal italijanski kandidat. Tako se je pa že vladnemu zastopniku zdelo potrebno malo strožje gledati volilni komisiji na prste. Zaradi

tega so se pa nam oni „živio“ Mladocemom zdeli malo netaktni, da ne rabimo hujšega izraza. kajti preočividno je bilo, da so naperjeni proti Hohentwurm klubu, kateri je vendar storil v tej zadevi, kar je mogel.

Vnanje države.

Rusija in Nemčija. Ruski car se je te dni vrnil z Danskega v Rusijo. Potoval je nekoliko po nemški zemlji, pa se je ravno tako, kakor oni dan, ko je po ovi k pogrebu velike kneginje Aleksandre, izognil shodu z nemškim cesarjem. Iz tega je jasno, da odnosi mej Nemčijo in Rusijo niso posebno prijateljski. Car ni potoval po tisti poti, kakor se je napovedovalo, to pa najbrž zaradi tega, ker se ne čuti varnega pred nihilističnimi napadi. Povsod so se pa storile jako obširne naredbe za varnost carjeve osebe.

Nemčija. Kdo bode poznanjski škof, še ni določeno, a kakor vse kaže, bode kak Poljak. Sedaj se govori, da je za to mesto izbran prost. pl. Stablovski. Ta mož je že več let poljski državni poslanec in je znan tudi kot poljski nabožni pisatelj. Poljaki bi bili z njegovim imenovanjem jako zadovoljni.

Belgija. Pričakovati je, da bode zbornica premenila volilno reformo, kakor to želé konservativci. Za predlog liberalcev, po katerem bi se od vsacega volilca morala zahtevati neka šolska izobrazba, tudi neso radikalci. Poslednji bi sicer radi občno volilno pravico, ali bodo vendar rajši podpirali konservativce nego liberalce.

Chile in Severna Amerika. Mej združenimi državami in chilsko republiko je majhen razpor. Chilenci so že mej državljansko vojno bili nevolni na Severne Američane, ker je njih zastopnik Egan in pa njih brodogje nekoliko podpiralo Balmacedo. Od tod prihaja, da so v Valparaisu napali severnoameriške pomorščake. Severnoameriški zastopnik zahteva zadoščenje, katero je pa chilenska vlada odklekla. Odsle so vsled tega nekatere severnoameriške ladije pred Valparaiso. Da bi prišlo do vojne, vendar nikdo ne veruje. Stvar se bode po diplomatičnem potu kako poravnala.

Izvirni dopisi.

Iz Istre, 31. oktobra. (Slavna zmaga.) Tandem aliquando, ipak jedenkrat smo si izbojevali sijajno — in kakor smemo se nadejati — sigurno, nedvomljivo zmago. Saj je pa bila težka, strahovita in dolgo trajajoča, cel pekel — rekel bi — so protivniki spravili na noge, da bi kakor prvi tako tudi drugi pot nas ponižali in strmečemu svetu kazali: Evo tostran Učke gore smo sami Italijani; ni res, da bi bivali tu Slovani, čeprav se toliko šopirijo, dasi se slovanska povodenj (marea slava) tudi k nam val. Po nezaslišanih nasilstvih in intrigah smo pridobili združeni Hrvatje in Slovenci 108 glasov, nasprotniki samo 104. Vidite bratje! to je razlika glasov med prvo in drugo letošnjo volitvijo: v februarju se je volilo na podlagi ljudskega štetja leta 1880, zdaj pa na podlagi najnovejšega, to je lanskega štetja. Prej je bilo fiduciarjev vseh skupaj 201, zdaj 215, torej v 10 letih smo narasli za 14 volilnih mož.

Italijani, zdaj vendar ne boste več mogli trditi, da v zapadni Istri ni Slovanov, če boste pa ipak v svoji trdoglavnosti tu brbljali, svet vam ne bo nič več verjel. Celi svet čim dalje bolj Slovane spozna in časti, zakaj bi nas pa vi in vaši po mišljenju bratje Nemci in Madžari ne?! Pa saj vemo, da je framasonsko delo in géslo: narode dražiti, kolikor se da.

A če ste vi delali za oholost, vaše gospodstvo in zdražbo, onda smo mi za pravico in poštenost. Zato se je Bog res usmilil ter nam zmago dal. Vidite, da sem v prejšnjih dopisih resnico govoril, trdél, ako se bo volitev ponavljala, da bo naša zmaga toliko lepša in sijajnejša.

Da za pravico gre Slovan rad v boj, dasi je drugače miroljubiv. Z neizmerno samozatajo in v smrtni nevarnosti so se našinci borili. Naj navedem le jeden vzgled. Do 8. ure zvečer stali so ko zid, ko ruski junaki na zidinah Sevastopolja, niso se ganiili ter trudni, gladni in žejni niso okusili ne jedi, ne pijače, še jeden izmed njih ni šel v krmo, boječ se, da ne bi nasprotniki zmagali. Zato so pa slavili zmagoslavje. Kaj ne, to so junaci istrski! To se je zgodilo v Oprtiju dne 23. oktobra v petek, ki so ga našinci zato zvali „Veliki petek“. Tam v Oprtiju so zdaj in so bili že po volitvah našinci, osobito svečenici, v smrtni pogibelji, če bi se sami pokazali. „Več ko 25 let služim že cesarju,“ rekel je neki orožnik v Oprtiju, „pa tako divjega, groznega počenjanja nisem še doživel, ko sedaj tu.“

Jednako, ali v nekojih stvarih pa še hujše, se je bržnim Slovanom godilo v Poreču*), v Miljah, v Grižnjanu, v Vrsaru, v Pomjanu in v San Vincentu. V teh občinah je bila borba najgroznejša.

V San Vincentu je bilo še nekaj posebnega. Akoprem se je tam vzdrževal vzgledni red, akoprem so c. kr. uradniki strogo pazili na poštenost v glasovanju, vendar zaradi pogrška krnjelov gledé broja fiduciarjev se je morala volitev 29. oktobra, t. j. v četrtek, ponavljati. Da to je bil le manevar Italijanov proti nam, ker smo ravno z dvema glasoma večine zmagali, hotél na ta način do dozdevne večine priti. In oh, nesrečni krnjeli, še to jim je spodletelo! Do 30 orožnikov je skrbelo za mir in red, in kadar se je kdo protivniku bližal, zapodili so ga žandarji. — Do 18 glavnih italijanskih hujskačev od drugodi — ker od vseh strani je prišlo čudo krsta ali ljudi, Slovanov in Italijanov, zmago gledat, dasi je strahovita burja pihala — nekako 18 tistih rovarjev so od poldne do 4. ure popoldne zaprli. In bil je red. In zopet so Hrvatje zmagali. Slava jim! Urnebesni živio je zaoril po krnjelskem San Vincentu ter trajal pozno še po noči.

Tako je bila zmaga zagotovljena. Za nas so glasovale občine: Buzet s 25 fiducijari, Izola 2, Dolina 15, Dekani 12, Oprtlje 11, Motovun 9, Višnjan 8, Barban 7, Vodujan 8, San Vincenti 5 in še 1 iz Milja, ker pri ponavljalni volitvi v Miljah samo za 1 fiducijara je bil naš mož z 12 glasovi večine izbran. Borili so se za nas jako, če tudi za zdaj brezuspešno tudi v Poreču, Vrsaru, Pomjanu, Grižnjanu, Miljah, Vižinadi, Roču i Pulju. V ostalih občinah bodo Slovani težko kedaj zmagali, ker so bolj italijanske. Okrajni glavar v Pulju je bil nepristransk, zato je bil v tem okrajnem glavarstvu najboljši red, najlepši mir. O drugih ne smem govoriti, da ne bo list zaplenjen.

Drugi dan 30. oktobra ob 2. uri popoldne, je bil za slovensko-hrvatskega poslanca zapadne Istre izvoljen dr. Mate Laginja, poštenjak, dobro večš štirih jezikov. Čast njemu in slava Slovanom! Slavoljub.

*) Izmed toliko in toliko raznih vestí, ki so nam dohajale iz Poreča, verjelo se je nazadnje splošno, da so naposled našinci zmagali. A varali smo se. Tako sem i v „Slovenca“ pisal, zato to zdaj popravljam. Vse drugo vzdržim, pa da smo Slovenci mehkejšo narave ko Hrvatje. Na Primorskem se je že mnogo vasi slovenskih poitalijančilo — a nijedno hrvatsko selo se ni še do cela potujčilo. — V Vodujanu so nasprotniki dobili pléico glasov.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 3. novembra.

(Presvetli cesar) je občini Velike Poljane poudaril 80 gld. za gasilno orodje.

(Prevzvišeni gosp. knezoškof ljubljanski) odpeljali so se danes opoldne z brzovlakom na Dunaj k škofovskim konferencem.

(Naprednjaške agitacije.) „Slov. Narod“ z vidno slastjo objavlja pisma svojih somišljenikov, ki pritrjujejo njegovi konfuzni politiki. Obžalujemo kratkovidnost domoljubov po deželi, ki ne poznajo „Narodovih“ spletk, osobito pa onega tudi-voditelja koroških Slovencev, ki je pred nedavnim časom podpisal zaupnico slovenskim državnim poslancem. Mundus vult decipi, ergo decipiatur!

(Mestna hranilnica ljubljanska.) Meseca oktobra vložilo je v mestno hranilnico ljubljansko 362 strank 99.179 gld. 56 kr., vzdignilo pa je 251 strank 124.485 gld. 42 kr.

(Na Grmu) pri Novem Mestu so dne 31. okt. sklenili šolsko leto. Deželni odbor je zastopal gosp. da J. Vošnjak, vdeležilo se je skušnje tudi več odlične gospóde iz mesta in okolice. Učenci, katerih je bilo koncem leta 15, so odgovarjali v občno zadovoljnost. Ta šola je prav koristna, žal, da se premožnejši Dolenjci premalo brigajo za njo.

(Podržavljenje južne železnice.) Že več časa se govori, da bi država rada prevzela južno železnico v svojo upravo. V soboto se je o tem zopet dogovarjal sekojski načelnik dr. pl. Wittek s predsednikom južne železnice, baronom Hopfenom, in glavnim ravnateljem Schülerjem. Sploh pa se more to vprašanje rešiti še le leta 1896, če južna železnica sama prostovoljno ne pritrdi. Kakor pa se poroča, so zahteve južne železnice jako visoke in tudi ogerska vlada se upira podržavljenju.

(Iz Celja) se nam piše: Z občnim zanimanjem narodnjakov iz Celja in okolice osnovala se je v Št. Jurju ob južni železnici prva ženska podružnica sv. Cirila in Metoda na Spod-

njem Štajerskem. — Pravila so potrjena in v nedeljo dne 8. novembra vršilo se bode v prostorih g. Črnovška v Št. Jurju glavno zborovanje. Vspored slavnosti, ki se začne ob 6. uri zvečer, je sledeč: 1. Pozdrav članov in gostov. Vpisovanje novih članov. 3. Volitev stalnega odbora. Potem: koncert šmarske godbe in petje št. jurških dam. celjskih in šmarskih pevcev. Pesmi: 1. Dr. B. Ipavc: „Slovanska pesem“. 2. Dr. G. Ipavc: „Pozdravljam Te“, mešani zbor. 3. F. S. Vilhar: „Naša zvezda“. 4. Dr. G. Ipavc: „Lahko noč“, mešani zbor. 5. Dr. G. Ipavc: „Ohrani Bog te v cveti“, zbor z bariton-solo. K temu dostavljamo, da je nas jako prijetno iznenadila vest o osnovanju te ženske podružnice. Nam je to znamenje, da se narodno gibanje razširja med Slovenci na Štajerskem vedno bolj in bolj ter blagodejno vpliva na mišljenje našega ženstva. Dog dal prvi tej ženski podružnici kmalu enake vrstnice — v korist našemu milemu narodu. K tej slavnosti pa želimo najlepši gmetni in duševni uspeh ter jo priporočamo v mnogobrojni obiski!

(Imenovanje.) Okrajni glavar Jos. Kopp je imenovan vladnim svetovalecem pri deželni vladi v Celoveu.

(Umrli) je v Celoveu dne 29. oktobra g. Edmund Terpin, ki je bil pred leti v Ljubljani večji posestnik in si je pridobil zaslug za oplešanje Tivolija.

(Dopolnilne volitve) za mestni zastop mario-borski se bodo vršile v tretjem razredu dne 18., v drugem dne 20. in v prvem dne 23. novembra.

(Akad. društvo „Slovenija“) na Dunaju je preskrbelo, da se je danes v minoritski cerkvi na Dunaju brala sv. maša za umrlega člana, stud. techn. Frančiška Kotnika. Povabljeni so bili vsi Dunajski Slovenci.

(Iz pred sodišča.) Obravnava proti Ludoviku Kržišniku zaradi goljufije bode dne 6. t. m. pred tukajšnjim deželnim sodiščem.

(Iz Zagradca) se nam poroča, da so imeli od 10. do 18. oktobra sv. misijon, katerega sta vodila č. gg. M. Nežmah in K. Heidrich iz družbe sv. Vincencija P. — Kamnosek gosp. A. Vodnik v Ljubljani je napravil za župnijsko cerkev novo obhajilno mizo prav lično in po nizki ceni.

(„Učiteljski Tovariš“) ima v štev. 21 naslednjo vsebino: „Deželna učiteljska konferencija“. — „Risarski pouk na obrtno-nadaljevalnih šolah“. — J. Marn: „Kujiga slovenska“. — Listek. — Kujiževnost. — Dopisi.

(Duhovniške premembe v lavantinski škofiji.) Premoščeni so č. gg. kapelani: J. Munda z Bizelj-skega na Vransko, Janez Sušnik z Vranskega v Dobovo. And. Fiser iz Šoštanja na Bizeljsko, in Josip Kostanjevec iz Dobove v Šoštanj.

Telegrami.

Dunaj, 2. novembra. Cesar vsprejme delegacije dne 11. novembra ob 12., oziroma 1. uri.

Dunaj, 3. novembra. Zjutranji buletin o nadvojvodinji Margareti: Noč mirna, vročina malo hujša, temperatura 38.5, utrip 104.

Dunaj, 3. novembra. Vlada je državnemu zboru predložila postavni načrt začasne vravnave trgovskih razmer s Turčijo, Bolgarijo, Španijo in Portugalom, dalje dostavke in premembe postave o zavarovanju delavcev proti nezgodam in kontingent novincev za leto 1892. Na to se je pričela nadrobna debata o naučnem ministerstvu.

Trst, 2. novembra. Danes je bil občni zbor društva „Lega nazionale“; vdeležba slaba. Predsednikom je bil izvoljen notar dr. Piccoli, namestnikom vitez Malfatti iz Rovereda.

Praga, 2. novembra. „Hlas Naroda“ poroča, da bodo staročeski poslanci v kratkem se posvetovali, ali naj odložé mandate.

Baden, 2. novembra. Cesaričinja-vdova Stefaniya se je danes odpeljala v Mayerling, kjer se je vdeležila svete maše za cesarjeviča Rudolfa.

Poznanj, 2. novembra. „Dziennik Poznanski“ poroča v posebni izdaji, da je prelat Stablewski imenovan nadškofom.

London, 2. novembra. V palači princea Valeskega je nastal ogenj; škode je do 10.000 funtov sterlingov.

Častitemu vredništvu „Slovenec“

v

Ljubljani.

Sklicevaje se na § 19 t. z. prosim v imenu mestnega urada Celjskega, da sprejmete poravnavo zadevajočo telegram iz Celja v števil. 247 vašega lista od 29. oktobra 1891.

Ni res, da je celjski mestni urad odbor celjskega Sokola zavoljo razžaljenja urada tožil; obtožbo je vložilo čez ovadbo mestnega urada c. kr. pravdnistvo v Celji; tudi ni res, da bi bil mestni urad od katerega članka obtožbe odstopil, ali istinitost bodi si le enega članka pritožbe odbora Celjskega Sokola pripisal, ker se mestni urad s celo rečjo ni neč pečal, od kar je bila kazenska ovadba pri c. kr. pravdnistvu vložena.

Celje, dne 31. oktobra 1891.

Ces. svetovalec in župan:
Dr. Neckermann.

Piccoli-jeva tinktura za želodec
je mehko, toda ob enem uplívno, delovanje prebavnih organov vrejšajoče sredstvo, ki krepi želodec, kakor tudi pospešuje telesno odprtje. — Cena steklenici 10 kr. (300—225)

Tu je!

1. novembra.

Pri **Maliču**: Wellschau in Hawell iz Gradca. — Schuldes iz Brna. — Moskowitz, Beheim, Hostnik, Herz, Engel,

Stein, Wagner, Tach, Malfabarba, z Dunaja. — pl. Schiwitz-hofen s Kriškega. — Pavlička iz Lipice. — Gabriš iz Maribora — dr. Tyl iz Plana. — Higersberger s soprogo iz Celja. — Pippan iz Pulja.

Pri **Sona**: Merua, Bandel, Mann, iz Trsta. — Deutsch iz Grada. — Uberhart, Libokowitz, Kaldero, Nedelkovitz, z Dunaja. — Zahradka iz Liberce. — Brandis iz Prage. — Rubini iz Italije. — Hanusch z Notranjskega. — Leval z Reke. — Mladič iz Pulja.

Pri **avstrijskem caru**: Ferlan iz Zalegaloga. — Srčnik s Koroškega.

Pri **bavarskem dvoru**: Tiefritzer in Schleimer iz Gradca. — Arrigler iz Kamnika. — Čermak iz Št. Petra. — Hafner iz Brda.

Pri **južnem kolodvoru**: Likar iz Rakeka. — Juvan s soprogo iz Sežane. — Predovič z Reke. — Strgar, Gregorič, iz Bizelja.

Vremensko sporočilo.

Dan	Cas	Stanje	Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur
opazovanja	zrakomera v mm	toplomera po Celziju			
7. u. jut.	743.6	-3.2	zm. vzh.	jasno	0.00
2. u. pop.	742.1	2.4	"	"	"
9. u. zveč.	742.9	-2.2	"	"	"

Srednja temperatura 1.1°, za 5.9° pod normalom.

Stanje avstro-ogerske banke

dne 31. oktobra 1891.

(Brzojavno poročilo.)

Bankovcev v prometu	gld.	465,859.000	(-14,686.000)
Kovinski zaklad	"	247,611.000	(+ 207.000)
Listnica	"	200,891.000	(-12,906.000)
Lombard	"	27,782.000	(- 1,815.000)

ZAHVALA.

Dne 9. oktobra t. l. je meni, **Janezu Vidicu**, hiša in gospodarsko poslopje, in meni, **Frančetu Novaku**, hiša popolnoma pogorela.

Zavarovana sva bila pri „**ACIENDI**“ sedaj

c. kr. priv. „Avstrijski Feniks“ na Dunaju

(glavni zastop za Kranjsko v Ljubljani, Šelenburgove ulice št. 3).

Ta družba je škodo **nemudoma cenila** ter nama tudi **vso zavarovalno svoto že izplačala**.

Ravno sedaj, ko so **nekateri agentje to solidno družbo grditi hoteli**, čutiva se s popolnim prepričanjem in **veliko hvaležnostjo dolžna**, to pravično in **vljudno postopanje te družbe objaviti in je najtoplejše priporočati**.

Jama, okraj Kranj, dne 30. oktobra 1891.

+ **Janez Vidic** + **Franč Novak**

po meni

Jakob Ovčjak l. r., podpisal in priča.

Franč Oblak l. r., priča.

Tukajšnje županstvo si vsoja tej družbi, katera je v tej občini že večkrat enake škode v popolno zadovoljnost dotičnikov cenila in izplačala, v imenu vseh tukaj zavarovanih iskreno zahvalo izreči in vsakemu to družbo najtoplejše priporočati.

Županstvo Marčice, dne 30. oktobra 1891.

(1) **L. S.** **Matevž Sevnik** l. r.

„The Mutual“

društvo za zgolj mejsobno zavarovanje
na življenje.

Osnovano leta 1842.

Garancijski zaklad iznaša 762 ²/₃ milijonov frankov.

Dr. M. Chaufon, odvetnik pri državnem sodišču in najvišjem sodišču v Parizu, pravi v svojem, po programu francoske „Académie des sciences morales et politiques“ sestavljenem in od tega zavoda premiranem spisu „Zavarovanje na življenje“:

Pravi napredek v zavarovanju na življenje šteti je, odkar se je ustanovil „The Mutual“, društvo za zavarovanje na življenje. To društvo je zgolj mejsobno in je dandane največje društvo za zavarovanje na življenje na svetu. Ob času ustanovitve bilo je zavarovanje na življenje še v začetku in zgodovina „Mutual-a“ je zgodovina napredka in končne zmage te institucije. Mejsobno društvo se je tako razvilo, da presega daleč vse druge, še tako napredne naše zavode. Omeniti je tudi še strogo znanstveno metodo, katero si je „Mutual“ priredil itd. itd. 1448 (3—2)

Glavno ravnateljstvo za Avstrijo: Dunaj I., Lobkowitzplatz 13.

Zastopnik za Kranjsko:

ALOJZIJ LENČEK

v Ljubljani, na sv. Jakoba trgu.

Živinski somenj
v Šent-Vidu poleg Zatičine

bode zopet

prihodnjo soboto, dne 7. novembra.

Fr. Pajk l. r.,

vaški predstojnik.

(1451) 1

Dunajska borza.

Dne 3. novembra.

Papirna renta 5%, 16% davka	91 gld. 40 kr.
Srebrna renta 5%, 16% davka	91 " 20 "
Zlata renta 4%, davka prosta	108 " 05 "
Papirna renta 5%, davka prosta	101 " 60 "
Akcije avstro-ogerske banke, 600 gld.	1008 " — "
Kreditne akcije, 160 gld.	275 " 50 "
London, 10 funtov stl.	117 " 55 "
Napoleonador (20 fr.)	9 " 35 "
Cesarski cekini	5 " 59 "
Nemških mark 100	57 " 75 "

Dne 2. novembra.

Ogerska zlata renta 4%	103 gld. 70 kr.
Ogerska papirna renta 5%	100 " 80 "
4% državne srečke l. 1854.	134 " 50 "
5% državne srečke l. 1860.	145 " 75 "
Državne srečke l. 1864.	181 " 50 "
Zastavna pisma avstr. osr. zem. kred. banke 4%	96 " 25 "
Zastavna pisma	100 " 20 "
Kreditne srečke, 100 gld.	184 " 25 "
St. Genois srečke, 40 gld.	61 " — "

Ljubljanske srečke, 20 gld.	20 gld. 50 kr.
Avstr. rudečega križa srečke, 10 gld.	16 " 80 "
Rudolfove srečke, 10 gld.	19 " 50 "
Salmove srečke, 40 gld.	59 " — "
Windischgraezove srečke, 20 gld.	48 " — "
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	148 " 50 "
Akcije Ferdinandove sev. želez. 1000 gl. st. v. 2805	" — "
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	88 " 75 "
Papirni rubelj	1 " 22 "
Laških lir 100	45 " 50 "

MERCUR menjarnična delniška družba na Dunaju, I., Wollzeile števil. 10.

Najkulantnejše se kupujejo in prodajajo v kursnem listu navedeni vrednostni papirji, srečke, valute in devize.

Razna naročila izvrše se najtočneje.

Za nalaganje glavnice priporočamo:

4% galske propinacijske zadolžnice.

4 ¹/₂% zastavna pisma peštanske ogerske komercialne banke.

4 ¹/₂% komunalne obveznice ogerske hipotečne banke z 10% premijo.

Na te papirje daje posojila avstro-ogerska banka in podružnice njene.

50.000 goldinarjev

se dobi z jedno

promeso zemljiško-kreditnih srečk

à 1 ¹/₂% gld. in 50 kr. kolek.

Žrebanje že 5. novembra!